

Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium 7150 Bonyhád, Kossuth Lajos utca 4.

Országos Lotz János szövegértési és helyesírási verseny

Megyei forduló

2019. január 24.

10. osztály

tanuló neve

tanuló iskolája

felkészítő tanár neve

Tollbamondás pontszáma: _____

Szövegértés pontszáma: _____

Helyesírási teszt pontszáma: _____

Összesített pontszám: _____

A feladatokat összeállította:

Kutnyánszkyné Bacskai Eszter szaktanár

Lenczné Vrbovszki Judit szaktanácsadó

Unti Judit szaktanár

Lektorálta:

Győrfy Lilla szaktanár

A verseny fővédnöke:

Dr. Simoncsics Péter nyelvész, docens

Dr. Nagy Imre professor emeritus PTE

Helyesírási feladatok**1. Írd le helyesen az alábbi mondatkígyókat!****14/**

FELTÉTLENÜLELKELLEMENNÜNKABAKÓCZKÁPOLNÁBAIS!

AZÉNEKESNEKJÓLESTEKAGRAMMYDÍJÁTADÁSONMONDOTTDICSÉRŐSZAVAK.

AGONDOLATJELENTETTEMGAZISMERTÍRÓLEGÚJABBREGÉNYÉT.

ANYUGATCÍMŰFOLYÓIRATMEGSZŰNÉSEUTÁNANYUGATOSOKMÁSMÁSLAPOKBANPUBLIKÁLTAK.

AZMTANYELVTUDOMÁNYIINTÉZETEÚJABBKIADVÁNYTJELENTETETTEM.

AZELTEREFELVÉTELIZŐDIÁKOKEMELTSZINTŰÉRETTSÉGITTESZNEK.

MEGKELLNÉZNEMHOGYAVONATOMAKELETIBŐLINDULE.

2. A vastagon szedett kifejezéseknek írd a vonalra a rövidített alakját!**12/**

Kis Lili **tizenkettedikes** _____ tanuló vagyok. **Március tizenegyedikén** _____ korán keltem, **ugyanis** ____ elutaztam **Budapestre** _____, hogy részt vehessek egy **tudományos** _____ konferencián, amit a **Magyar Tudományos Akadémián** _____ rendeztek. A vonatjegy 500 **forinttal** _____ kevesebbe került, mint gondoltam, **tudniillik** _____ a konferenciára igyekvők kedvezményt kaptak. A boldogság pszichológiája **című** ____ előadást egy **földszinti** _____ teremben tartotta egy idős **professzor** _____, aki felolvasott egy **versszakot** _____ József Attila egyik verséből.

3. Egészítsd ki az alábbi szavakat j vagy ly betűvel!**10/**

susu__kagomba, topo__afa, törkö__pálinka, sú__tólégáram, juhroda__, roba__, su__om (növény), ispotá__, karabé__, go__va

4. Alkalmazz kötőjelet ott, ahol szükséges, majd írd a szavakat a táblázat megfelelő oszlopába! 16/

Kőrösi Csoma Sándor, 5 6 alma, MTK FTC, 1848 49, napról napra, Petőfi vers, szövő fonó ipar, Erzsébet híd, Osztrák Magyar Monarchia, angol magyar szótár, Duna menti, 12 13. oldal, Oscar díj, Virág u. 11 12., Holt Tisza, sírva nevetve

Kötőjeles szókapcsolatok	Nagykötőjeles szókapcsolatok	Kötőjel nélküli szókapcsolatok

5. Írd le helyesen az alábbi idő szóval kezdődő kifejezéseket!**8/**

időtálló

időskorú

időjárásjelentés

időközben

időrőlidőre

időmúltán

időmegtakarítás

időjárásjelzőkhöz

Összesen: 60 pont**Elért pontszám: _____**

Szövegértési feladatok
Olvasd el figyelmesen a szöveget, és válaszolj a kérdésekre!

Emlékbeszéd

(1) Nem utasíthattam el a bonyhádi gimnázium megtisztelő fölkérését, hogy beszéljek a Lotz János születésének 100. évfordulóján tartandó megemlékezésen. Lotz János személye és munkássága iránti nagyrabecsülésem, valamint a gimnázium Lotz János emlékezetét fenntartó lankadatlan igyekezetének elismerése késztetett arra, hogy eleget tegyek e fölkérésnek. És még egy szomorú körülmény: aki erre a megtiszteltetésre a tanítvány, a barát, Lotz János munkáinak magyarországi kiadója, és nem utolsó sorban, a bonyhádi „Lotz János Nyári Diákegyetem” névadója és patrónusa jogán igazán méltó lett volna, Szépe György professzor életének 81. évében múlt év szeptember 12-én meghalt. Őreá emlékezve helyette is szólok.

(2) Vajon mitől ünnepi alkalom egy centenárium, kérdezhetjük, hiszen ha körülnézünk, nagyon ritkán látunk magunk körül száz évet megélt embereket. Ekképpen a száz év kívül esik a mindennapi élet megfogható valóságán. Ha azonban alaposabban utána nézünk, látjuk, hogy hozzánk közeli emberek, rokonok, barátok, ismerősök körében nem kevés olyan személy volt, aki 100 éve született, s ha ezt a kort mi meg nem éljük is, általuk, hozzájuk közeli voltunk révén mi is kapcsolódunk az éveknek ehhez a kerek számához. Ideális értelemben tehát a száz év az a legmagasabb „kerek” kor, amit az ember és a hozzá közelálló megélhetnek úgy, ahogy érdemes élni, hogy – egy szép erdélyi köszöntő szavai szerint – „napjainkat számlálni ne légyen terhes”. Ezért is ragaszkodunk a centenáriumok megünnepléséhez, noha elfogadjuk a tényt, hogy embernek ritkán adatik meg ilyen magas kor, ezért a művész- és tudósvilág élő tagjait a tisztelők kisebb „kerek” évszámokhoz kötött ünneplésben szokták részesíteni. [...]

(A részlet Simoncsics Péter emlékbeszédéből származik, amely 2013-ban hangzott el.)

1. Határozd meg egy szóval vagy kifejezéssel az itt szereplő fogalmakat!

4/

emlékbeszéd:

centenárium:

nagyrabecsülés:

lankadatlan:

2. Mit jelent a „napjainkat számlálni ne légyen terhes” mondás?

3/

A szövegben szereplő idézet szerint:

A 100 évet megélt embernek:

A megemlékezőknek, tisztelőknek:

3. Írd a felsorolt fogalmakat a táblázat megfelelő helyére! Kihez kapcsolódik a szó? 5/

A szavak után a szövegbeli bekezdés száma látható, amely alapján megkeresheted.

Egy szót csak egyetlen helyre illessz be!

igyekezet (1) centenárium (2) névadó (1) kerek szám (2) tudósvilág (2)

Lotz János	A bonyhádi gimnázium	Szépe György	Egyik sem

4. Melyik a négy közül a kakukktojás (a szöveg alapján)? Húzd alá a megfelelő elemet, majd indokold a választásod! 3/

a) *centenárium* *jubileum* *millennium* *megemlékezés*

Mert:

b) *emlékbeszéd* *felkérés* *felszólalás* *megszólítás*

Mert

c) *patrónus* *elismerés* *megtiszteltetés* *ünnepelés*

Mert

5. A fenti szöveg egy emlékbeszéd első két bekezdése.

Számozással tedd sorrendbe a szövegből származó szerkezeti elemeket! Hogyan következnek egymás után? 5/

Utána válaszolj a szerkezeti elemekkel kapcsolatban feltett kérdésekre!

Szerkezeti elemek:

A téma értelmezése:

Az ünnepi alkalom megnevezése:

Miért a szövegírójának kell a beszédet megtartania?

Mi a téma?

Mi az ünnepi alkalom?

Miért ő tartja a beszédet?

Összesen: 20 pont

Elért pontszám: _____